

описано особливості змішаної форми організації навчання, проаналізовано її переваги й недоліки; *з'ясовано* особливості навчального процесу за умов використання цієї форми навчання у початковій школі; *визначено* методичні рекомендації щодо використання різних цифрових платформ за умов змішаного навчання; *проаналізовано та узагальнено* досвід впровадження змішаного навчання у початковій ланці освіти.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ В УМОВАХ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

О.В. Барановська,
кандидат педагогічних наук

Актуальність обраної теми дослідження визначається новими концептуальними підходами до розуміння проблеми індивідуалізації навчання в умовах змішаної форми організації освітнього процесу у початковій школі.

Вперше розроблено: основні тенденції модернізації навчального процесу в умовах змішаного навчання (оновлення дидактичного компонента дистанційного (змішаного) навчання; оновлення дидактичних підходів до формування інформаційної компетентності, зокрема читацьких умінь учнів); *удосконалено* основні поняття дослідження: «індивідуалізація навчання», «індивідуалізація в умовах змішаного навчання»; «психологічна готовність до навчання»; «форми організації навчальної діяльності учнів в умовах змішаного навчання»; *набуло подальшого розвитку:* дослідження переваг та недоліків змішаного навчання в початковій школі (теоретичний аналіз, аналіз досвіду педагогів); ефективності нової структури підручників в умовах змішаного та дистанційного навчання; застосування групових та парних форм організації навчальної діяльності учнів; взаємодії учнів, учителів та батьків («трикутник партнерства») як важливого фактору успішного навчання учнів у змішаному форматі.

1. *Узагальнено:* результати аналізу педагогічної, психологічної, філософської, соціологічної літератури з проблеми дослідження (ретроспективний аналіз літератури, аналіз сучасних підходів до індивідуалізації навчання як психолого-педагогічної проблеми в українській та зарубіжній педагогіці); *проаналізовано:* поняття «психологічна готовність до навчання» (особистісна, інтелектуальна і соціально-психологічна); основні позиції, які показують вплив вікових та психологічних особливостей дітей 9–11-ти років на їхню можливість адаптуватися під змішаний формат; основні новоутворення в дітей 9–11-ти років (молодшого шкільного віку та перехідного періоду до підліткового віку).

2. *Досліджено:* питання забезпечення психологічної складової індивідуалізації навчання в умовах змішаного навчання; проблему адаптації змішаного навчання до потреб учнів різних вікових категорій (усвідомлення впливу гіперінформаційної епохи на особистість та психічне здоров'я учнів; виявлення психологічних проблем учнів); основні підходи до структури та методичного апарату підручника в

історичному ракурсі; співвідношення різних груп запитань та завдань в нових підручниках для 3-го класу; переваги, проблеми та перспективні напрями розвитку підручників нового типу в умовах змішаного навчання; особливості адаптації форм організації навчальної діяльності учнів в умовах змішаного навчання (вплив вікових особливостей на вибір форм навчання; варіативність форм навчання); проблему взаємодії учнів, учителів та батьків («трикутник партнерства») як важливий фактор успішного навчання учнів у змішаному форматі. *Здійснено:* вимірювання рівня тривожності учнів (загальна тривожність та її різновиди); порівняльний аналіз кількості завдань трьох типів у підручниках з читання 2000-х років видання та сучасних (2020); аналіз новоутворень, можливостей та перспектив традиційного підручника для початкової школи в умовах змішаного навчання; кількісний та якісний аналіз підручників з української мови та читання для 3-го класу (Нова українська школа).

3. *Доведено:* ефективність застосування групових та парних форм організації навчальної діяльності учнів (за результатами аналізу наукових праць та практики вчителів саме для групової навчальної діяльності спілкування є невід’ємною умовою і результатом освітнього процесу, що є важливим в умовах змішаного навчання); ефективність навчання в складі малих груп (створює умови для задоволення однієї з важливих природних потреб людини – потреби у спілкуванні, вираженні думки в зовнішній мові, наданні й одержанні допомоги однокласників та інших суб’єктів навчального процесу); ефективність нової структури підручників в умовах змішаного та дистанційного навчання (підручник в сучасних умовах стає більш багатофункціональним і частково може вирішити проблеми в умовах тимчасової ізоляції (змішаного навчання) в суспільстві; запитання та завдання підручника націлені на співпрацю та взаємодію з іншими особами частково вирішують проблеми, які виникають в умовах пандемії).

4. *Опубліковано* методичні рекомендації «Змішане навчання у початковій школі: нові форми взаємодії», адресовані науковцям, вчителям та керівникам закладів освіти, які окреслюють тенденції модернізації навчального процесу; характеризують актуальні психолого-педагогічні проблеми організації й упровадження змішаного навчання в початковій школі; описують дидактичні можливості застосування традиційного підручника та трансформованих форм організації навчальної діяльності учнів; демонструють кількісний та якісний аналіз результатів констатувального дослідження. Дидактичні положення, викладені методичних рекомендаціях, орієнтують діяльність педагогів, майбутніх вчителів та батьків на ефективну взаємодію в реаліях змішаного навчання.

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБЛЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

О.П. Кравчук,
кандидат педагогічних наук

На аналітико-інформаційному етапі НДР з’ясовано, що на нинішньому етапі розроблення проблематики індивідуалізації освітніх процесів найпродуктивним